

<https://myrivska.otg.dp.gov.ua/ua/nasha-gromad%D0%B0/novini-ta-podiyi/novini/buling-ponyattya-oznaki-vidpovidalnist>

4. Протидія булінгу. Офіційний веб-портал Міністерства освіти і науки України. 2018 URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu>
5. Що таке булінг та чому про нього треба знати всім батькам: пояснення у центрі соціальних служб. *Біляївка City*. 2021. URL: <https://bilyayivka.city/cards/3080/scho-take-buling-ta-chomu-pro-nogo-treba-znati-vsime-batkam-poyasnyuyut-u-centri-socialnih-sluzhb>

Венгер Т.

*студентка курсу юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри конституційного,
адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Вербіцька М. В.*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ В СТАНІ АЛКОГОЛЬНОГО, НАРКОТИЧНОГО ЧИ ІНШОГО СП'ЯНІННЯ

Питання про приведення у відповідність застосування норм Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності осіб за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, є надзвичайно актуальним сьогодні.

Оскільки принцип юридичної визначеності є одним із найважливіших принципів верховенства права, то наявність чіткості й передбачуваності закону, як регулятора суспільних відносин, сприяє послідовності судової практики і забезпеченню ефективного здійснення правосуддя.

Відповідно, безсистемні та постійні зміни в законодавстві, без єдиної концепції тягнуть за собою негативні наслідки, зокрема розбалансованість судової практики. Прикладом таких непослідовних змін у законодавстві стала наявність декількох редакцій ст. 130 КУпАП, яка в липні 2020 двічі змінювалась, та доповнення КК України статтею 286-1, яка через 2 дні, після набрання чинності, була декриміналізована. Так, внаслідок неузгоджених змін законодавства виникла проблема відсутності єдиної судової практики при притягненні осіб до адміністративної відповідальності за ст. 130 КУпАП.

Протягом багатьох років залишалось дискусійним питання щодо того, чи правомірно притягувати до відповідальності водіїв транспортних засобів відповідно до ст. 130 КУпАП, враховуючи те, що нею передбачено «керування суднами особами, які перебувають у стані

алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції», тобто стосувалася дана стаття відповідальності за керування в стані алкогольного та іншого сп'яніння виключно для судноводіїв і виключно щодо річкових, морських або маломірних суден, а не автомобілів (транспортних засобів).

До 1 липня 2020 р. в Україні за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, передбачалась адміністративна відповідальність відповідно до ст. 130 КУпАП.

Вийшло так, що 1 липня набув чинності закон про кримінальні проступки, який виключав ст. 130 КУпАП.

1 липня 2020 р. набув чинності Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», яким була визначена кримінальна відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції [3, с. 5].

Відповідно, Кримінальний кодекс України було доповнено ст. 286-1 «Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції». Внаслідок цього, і до ст. 130 КУпАП були внесені зміни, якими прибрано адміністративну відповідальність за таке правопорушення. Редакція ст. 130 КУпАП після внесення зазначених змін передбачала адміністративну відповідальність лише за керування у стані сп'яніння водними суднами, а не транспортними засобами. Тобто з 1 липня 2020 р. в Україні мала б діяти кримінальна відповідальність за керування транспортними засобами у стані сп'яніння.

Фактично, даний закон був спрямований на посилення відповідальності за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин, а також на зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод через керування транспортними засобами у стані сп'яніння та підвищення рівня безпеки на дорогах України.

Потім з різницею в три дні набув чинності новий закон, який вносив у попередній зміни: прибирав кримінальну відповідальність і повертав адміністративну (ст. 130 в КУпАП).

Тобто з третього липня 2020 року набув чинності закон № 720-ІХ, який скасував кримінальну відповідальність за ст. 286-1 КК України, а за ст.130 КУпАП по суті повернув адміністративну відповідальність для водіїв за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або

під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, але вже у новій редакції [1, с. 11].

В свою чергу Комітет Верховної Ради України надав свої роз'яснення щодо окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 720-ІХ від 17 червня 2020 року, затвердженого на засіданні Комітету 15 липня 2020 року. Так, Комітет вважає, що з 3 липня 2020 року ст. 130 КУпАП підлягає застосуванню в редакції, що діяла до набрання чинності Законом № 2617-VIII, а ст. 286-1 КК України (Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції) виключена [4].

Беручи до уваги останні зміни в законодавстві щодо відповідальності за керування в нетверезому стані, а саме підписання 17 березня 2021 року Президентом України Володимиром Зеленським Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» № 1231-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 16 лютого 2021 року, варто визнати що прийнятим законом було значно актуалізовано відповідальність за керування у стані алкогольного сп'яніння. Якщо раніше відповідальність за керування у стані алкогольного сп'яніння вперше передбачала штраф — 10 200 гривень і позбавлення права керування на рік, то тепер таке ж правопорушення вперше тягне за собою штраф у розмірі 17 тисяч гривень. Якщо особа вдруге протягом року скоює таке правопорушення, то вона мусить заплатити штраф — 34 тисячі гривень, транспортний засіб вилучається на три роки, а також можливе оплатне вилучення транспорту. Варто зазначити також, що тепер передбачена адміністративна відповідальність за керування транспортними засобами або суднами у стані сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також за передання керування особі в такому стані чи відмову від проходження огляду на стан сп'яніння [2, с. 111].

Отже, сьогодні законодавець рухається в напрямку посилення покарання за водіння в нетверезому стані, навіть зробив спробу визнати таке діяння кримінальним правопорушенням, а не адміністративним. Також, парламент значно збільшив розмір штрафів, визначив перелік умов, за яких можливе позбавлення водійських прав, та запровадив арешт «п'яних водіїв». А якщо правопорушник «попадеться» п'яним за кермом тричі, то передбачається кримінальна відповідальність, як це давно прийнято в багатьох європейських країнах.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень": Закон України від 17.06.2020. № 720-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 20.11.2020. № 47. С. 11
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: Закон України від 16.02.2021 р. № 1231-ІХ. *Офіційний вісник України*. 26.03.2021 р. № 23. С. 111.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22. 11. 2018 р. № 2617-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 17. Стор.5, стаття 71.
4. Роз'яснення щодо окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 720-ІХ від 17 червня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001450-20> (дата звернення: 29.04.2021).

Вівчар Х.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Наукова керівниця: к.ю.н., доцент, доцент
кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права ЗУНУ
Вербіцька М. В.*

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Насильство щодо жінок і домашнє насильство становлять серйозне порушення прав людини, вкорінене в нерівності між чоловіками та жінками й гендерній дискримінації. Проблема насильства щодо жінок актуальна для всіх країн і суспільств без винятку. Домашнє насильство позначається на жінках і чоловіках, хлопцях і дівчатах. Однак світова статистика, а також статистичні дані з різних країн, включно з Україною, свідчать про те, що домашнє насильство нерозмірно зачіпає жінок. Проведене 2019 року опитування під егідою ОБСЄ з питань насильства щодо жінок підтвердило масштаби, яких проблема насильства щодо жінок набула в Україні. Згідно з даними дослідження: